

Goigs a lloança de les cinc Creus de Terme de Vilafranca

*Creu
de Sant Salvador*

*Creu
de la Creueta*

*Creu
de la Pelegrina*

*Creu
de Santa Digna*

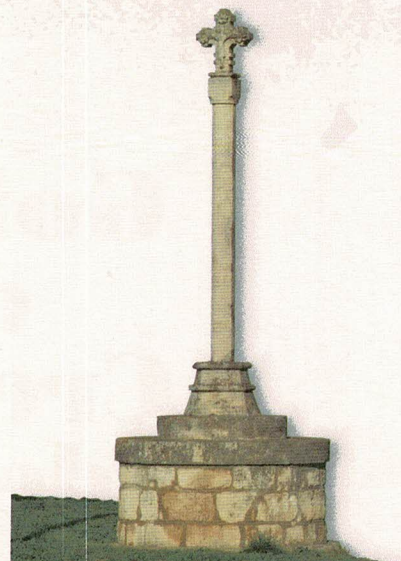

*Creu
dels Cirerers*

Goigs a lloança de les cinc Creus de Terme de Vilafranca

Tot venint de Tarragona,
de l'Arboç o del Vendrell,
la Creu de Sant Salvador
ens explica un bon pomell
de batusses i de guerres
com si fos talment ahir:
*guieu nostra fe i consciència
Santa Creu en el camí.*

Del Penedès muntanyenc
baixant des de Font- rubí,
la Creu de la Pelegrina
ens marca aquell temps d'ahir,
clar senyal pel caminant
a la terra del bon vi:
*guieu nostra fe i consciència
Santa Creu en el camí.*

*Clar senyal i referència,
resplendent far del destí,
guieu nostra fe i consciència
Santa Creu en el camí.*

Arribant cap a la vila
des d'arreu del Penedès,
per una o altra contrada
viatger de fervor encès,
ben propera ja us saluda
una Creu de pelegrí:
*guieu nostra fe i consciència
Santa Creu en el camí.*

A l'hora de la partença
deixant tot el que s'estima,
trobem al terme la Creu
el darrer adéu que ens anima,
si el comiat ens és recança
l'enyor no volem sentir:
*guieu nostra fe i consciència
Santa Creu en el camí.*

Venim de terra planera
fent bon pas pel vell camí,
ens saluda la Creueta
des de Pacs o Sant Martí,
ha vist passar anys i història
d'una terra que és jardí:
*guieu nostra fe i consciència
Santa Creu en el camí.*

Amb petjada marinera
recordant vella capella,
és la Creu de Santa Digna
d'urbanistes meravel·la,
que sovint altra vegada
la posen allà o aquí:
*guieu nostra fe i consciència
Santa Creu en el camí.*

Les creus de terme de Vilafranca del Penedès.

Creu de Sant Salvador

En altre temps situada prop del portal de Sant Pere, cap a l'actual font dels Alls. Rep el nom de la capella dedicada a sant Salvador que hi havia més enllà de l'hospital i el convent franciscà. Les primeres referències específiques són del segle XVI i també ens indiquen que al seu davant hi havia les forques per executar els mal factors. L'any 1859 es va situar on encara és en l'actualitat, a la cruïlla del carrer Sant Pere i l'avinguda de Tarragona. D'origen gòtic, presenta una creu molt treballada amb uns petits escuts al capitell, va ser reconstruïda després de la guerra civil i el fust i basament octogonals van ser refets a la dècada del 1960.

La Creueta

Possiblement resta situada al seu indret original, al peu del camí vell de Sant Martí, a l'actual zona esportiva de Vilafranca. Se'n troben referències des del segle XV, esmentada també com a Creu de Vallmoll, de ca l'Andraix, de les Clotes o de Sant Julià, entre altres. Presenta un capitell a vuit cares, amb fust i basament rodons, va ser reconstruïda després de la guerra civil i restaurada el 1983.

Creu de la Pelegrina

Situada inicialment prop del portal de la Granada, al final del carrer dels Ferrers, se'n tenen referències des del segle XV amb diverses denominacions, entre altres la de Santa Magdalena. El nom actual és documentat des del segle XIX i fa referència a la masia de la Pelegrina que hi havia en aquell entorn. Refeta després de la guerra civil, actualment és situada al peu de la carretera que porta a les Cabanyes. Mostra un capitell quadrat, fust octogonal i graons circulars.

Creu de Santa Digna

En tenim referències des del segle XV amb diverses denominacions i sempre a l'actual zona del Molí d'en Rovira. Situada a l'extrem del carrer de Santa Digna, no ha rebut aquesta denominació fins a temps molt recents. Refeta a la postguerra es va situar enlairada, a l'extrem del passeig de Rafael Soler, al costat de les escales que

baixaven al pas a nivell. En desaparèixer aquest, es va traslladar a un indret proper i en l'actualitat ha quedat ubicada i dona nom a una plaça sobre la llosa de cobertura de les vies. Presenta un capitell quadrat amb fust i basament octogonals.

Creu dels Cirerers

També coneguda com a Creu de Vallmoll, entre altres denominacions, en tenim referències del segle XV que ens parlen de la seva ubicació prop del camí que anava a Ferran, és a dir prop de la carretera de Barcelona, a la cruïlla amb el camí anomenat de les Barres Estretes o Pas del Francès. De la creu original, refeta a la postguerra, només en queda el basament i el pedestal octogonals després de la ventada que la va aterrar l'any 1951, les restes van passar a ser conservades al Museu Lapidari de Sant Francesc i posteriorment al Museu de Vilafranca on encara són en l'actualitat. Cap al darrer quart del segle XX es va situar una creu de nova factura a la rotonda de la cruïlla de la carretera de Barcelona amb el carrer de Lavern, el de Sant Cugat Sengarriques i el dels Plàtans.

Altres creus

Tot i que diversa documentació fa referència a altres denominacions en el terme de Vilafranca, el fet d'haver tingut noms diversos durant una o altra època no fa possible situar on estaven creus que no han arribat als nostres dies com la de Montaspre o la de Mossèn Ferran que trobem en alguns documents.

Goigs

El 1972 Ricard Vives Sabaté va estampar al seu obrador de la Rambla de Vilanova cinc "Goigs en lloança de la Santa Creu, estampats en homenatge a les cinc creus monumentals que estan emplaçades a Vilafranca del Penedès", tots ells amb els mateixos versos de Mn. Jacint Verdager dedicats a la Santa Creu, però en cada cas amb el dibuix de la creu corresponent i al seu darrere una nota històrica de la creu corresponent, signada pel mateix Vives Sabaté i la justificació del tiratge.

Pel camí de Barcelona com si anéssiu a Ferran, dita Creu dels Cirerers us saluda ben constant, record d'una Creu molt vella que aterrà el vent de garbí:
*guiieu nostra fe i consciència
Santa Creu en el camí.*

Cinc creus hi ha a Vilafranca d'entre altres que han estat, cinc fites fetes de pedra, patrimoni del passat, cinc puntals de nostra història de la nit fins al matí:
*guiieu nostra fe i consciència
Santa Creu en el camí.*

V.
Beneïm les cinc Creus de Vilafranca.

R.
Perquè siguem dignes de les promeses de Crist.

PREGUEM

Oh Déu, vos heu volgut que el vostre Fill Jesucrist morís crucificat per salvar la nissaga humana; us demanem que, tot contemplant la seva Creu, siguem alliberats de les dificultats en el camí i de les adversitats de la vida. Per Crist, Senyor nostre.

Goigs a lloança de les cinc Creus de Terme de Vilafranca

Lletra: Joan Solé Bordes
Música: Gemma Rovira Medina

6

Clar senyal i re-fe-rèn-cia res-plendent far del des-tí gui-eunos-tra fei cons-
cièn-cia Sant-ta Creu en el ca-mí

1. Ar-ri-bant cap a la vi-la
ben pro-pe-ra jaus sa-lu-da
3. Tot ve-nint de Tar-ra-go-na
de ba-tus-ses i de guer-res
5. Del Pe-ne-dès mun-ta-nyenc
clar se-nyal pel ca-mi nant
7. Pel ca-mí de Bar-ce-lo-na
re-cord d'u-na Creu molt ve-lla

11

des d'ar-reu del Pe-ne-dès per u-nao al-tra con-tra-da
u-na Creu de pe-le-grí:
de l'Ar-boç o del Ven-drell, la Creu de Sant Sal-va-dor
com si fos tal-ment a-hir:
bai-xant des de Font Ru-bí la Creu de la Pe-le-gri-na
a la ter-ra del bon vi:
com sia-nés-siu a Fer-ran di-ta Creu dels ci-re-rers
quea ter-ràel vent de Gar-bí

15

vi-at-ger de fer-voren-cès, gui-eunos-tra fei cons-cièn-cia
ens-ex-pli-ca un bon pomell
ens-mar-caa-quell temps d'a-hir,
us-sa-lu-da ben cons-tant

19

San-ta Creu en el ca-mí

2. A l'ho-ra de la par-ten-ça
siel-co-miat ens és re-can-ça
4. Ve-nim de ter-ra pla-ne-ra
ha vist pas-sar anys ihis-tò-ria
6. Amb pet-ja-da ma-ri-ne-ra
que so-vint al-tra ve-ga-da

23

1. de-i-xant tot el que s'es-tima tro-be-m al ter-me la Creu
l'en-yor no vo-lem sen-tir: en sa-lu-da la Cre-ueta
fent bon pas pel vell ca-mí,
d'u-na ter-ra queés jar-dí: és la Creu de Sant-ta Digna
re-cor-dant ve-lla ca-pella
la po-sen a-llà oa-quí:

27

el dar-rera déu queens a-ni-ma gui-eunos-tra fei cons-cièn-cia
des de Pacs o Sant Mar-tí,
d'ur-ba-nis-tes me-ra-ve-lla,

31

San-ta Creu en el ca-mí Cinc Creus hi ha Vi-la-fran-ca d'en-tre al-tres que han es-tat

37

cinc fi-tes fe-tes de pe-dra, pa-tri-mo-ni del pas-sat cinc pun-tals de nostrahis-tò-ria

43

de la nit fins al ma-tí gui-eunos-tra fei cons-cièn-cia San-ta Creu en el ca-mí.

Cantats per primera vegada la vigília de sant Josep Oriol,
davant la Creu de Sant Salvador i interpretats per la Coral del Centre
Excursionista de Vilafranca. Participa en l'acte de l'estrena d'aquests
goigs l'Associació de Veïns de Sant Julià. 22 de març de 2019

Amb el suport de:

**AJUNTAMENT
VILAFRANCA
DEL PENEDÈS**

FOTOGRAFIES:

Joan Carles Acedo (Creu de la Pelegrina)
Josep A. Esteve (Creu de la Creueta)
M. Rosa Ferré (Creu de Santa Digna)
Fèlix Miró (Creu dels Creyers)
i Lluís Montané (Creu de Sant Salvador)

NOTA HISTÒRICA: Joan Solé Bordes

MÚSICA: Gemma Rovira Medina

COORDINADOR: Joan Mateu Ollé

DISSENY: Assumpta Marimon G.

IMPRESSA: Gràfiques Voisin-Mateu

Goigs núm. 372
Tiratge de 1000 exemplars
en paper offset de 140 g